

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Račun pri post. hranilnici v Ljubljani št. 11.953. — Telefon št. 30-69.

Leto XVII.

V Ljubljani, v torek, dne 2. januarja 1934.

Štev. 1.

Obrestna mera Narodne banke

Od njenega znižanja odvisen napredek našega gospodarstva

Ko smo pred meseci prvič nastopili z zahtevo, da mora Narodna banka znižati obrestno mero, se je nam z neke strani ugovarjalo, češ da za višino obrestne mere v državi ni odvisna le obrestna mera Narodne banke. Že takrat ni bila veljavnost tega ugovora bog zna kako velika, danes pa sploh ne velja več. Kajti v smislu uredbe o maksimiranju obrestne mere so že denarni zavodi v posameznih banovinah določili višino svoje obrestne mere z ozirom na obrestno mero Narodne banke. Ta obrestna mera danes torej edino odloča na višino obrestne mere v zasebnih zavodih in edino od obrestne mere Narodne banke je odvisno, če prejme naše gospodarstvo potrebne kredite po znosljivi ceni ali pa mora na nje, kot na predrage resignirati. Razglas denarnih zavodov o višini njih obrestne mere je zato direkten poziv Narodni banki, da tudi ona upošteva vsled krize nastale razmere in da tudi ona pripomore k ozdravitvi sedanjih težkih gospodarskih razmer.

Da zniža Narodna banka obrestno mero, pa je tudi edina logična posledica načela, ki ga je deklarirala vlada v svoji uredbi o javnih delih. Osnovno načelo te uredbe — kar je tudi edino pravilno gospodarsko načelo — je, da se more brezposelnost omejiti le z zaposlenjem brezposelnih, ne pa z dajanjem gospodarsko čisto neproduktivnih in dostikrat celo demoralizirajočih podpor. Pospeševati je torej treba investicije in z njimi dati gospodarskemu življenju novega razmaha. Investicije pa so brez cenih kreditov nemogoče, ker je pač višina obresti za dobljene kredite ena najvažnejših postavk v kalkulacijskem načrtu za vsako investicijo. Če torej hočemo pospeševati gradbeno delavnost, potem je prvi pogoj, da pocenimo kredite. Ta nužnost je tem večja, ker je znano, da je zasebna iniciativa pri investicijah važnejša in plodonosnejša od državne.

Znižanje obrestne mere je torej poglaviti del gospodarskega programa vlade in zato je tudi ministrski predsednik Sršić v svoji znani izjavi napovedal znižanje obrestne mere Narodne banke, v kateri nameri so se tudi že vodila med njo in vlado pogajanja. Toda med tem je poteklo že precej časa, a še nobene pozitivne vesti ni, da hoče Narodna banka v resnici znižati obrestno mero. Nasprotno se končuje teden za tednom vsako poročilo o stanju Narodne banke s stereotipnim stavkom, da je ostala obrestna mera Narodne banke neizpremenjena.

Zato je nužno, da se povdari zahteva po znižanju obrestne mere Narodne banke. Ta zahteva je tem bolj upravičena, ker je naša Narodna banka edina emisijska banka, ki ima že več ko dve leti neizpremenjeno obrestno mero. Vse druge emisijske banke so v tem času že znižale obrestno mero in nekatere že po večkrat, le naša Narodna banka temu primeru ni sledila. Ne bomo govorili o vezanosti denarnega trga, da višina obrestne mere v eni državi vpliva tudi na višino v drugi državi, zlasti, če se opazja po vsem svetu prizadevanje za znižanje obrestne mere. Opozorili pa bi le na interese našega izvoza. Važnost tega izvoza priznava tudi naša Narodna banka v polni meri in zato dovoljuje vsako leto znatne izvozne kredite. Običajno je vsako leto veliko povpraševanje po teh kreditih, da Narodna banka vsem prosilec niti ustreči ne more. Letos pa so ostali izvozniki krediti Narodne banke neizkoriščeni v višini 20 milijonov Din. Ali ni to dovolj jasn dokaz, da so ti krediti predragi, da se jih izvozniki ne morejo več poslužiti, ker je pač za-

služek vsled nizkih cen pridelkov in večjih režijskih stroškov tako padel, da te drage obrestne mere ne prenese več. S tem preostankom izvoznih kreditov v višini 20 milijonov Din je jasno dokazano, da je obrestna mera Narodne banke previsoka in za Narodno banko izhaja iz te resnice en sam nauk, da mora obrestno mero znižati in jo prilagoditi sedanjim gospodarskim razmeram. Če v teh časih, ko vlada povsodi takšno denarno pomanjkanje, ni mogoče pla-

sirati denarja, potem je jasno, da je predrag.

Upamo vsled tega, da bo tudi Narodna banka prilagodila svojo obrestno politiko gospodarskemu načrtu vlade in potrebam gospodarstva. Koristila bo s tem tudi sebi, ker oživljeno gospodarstvo bo moglo tudi Narodni banki dati več zaslužka in dobička. Znižanje obrestne mere Narodne banke je neodložljiva potreba gospodarstva in zato upamo, da se v kratkem tudi uresniči.

Vprašanje naših radio-postaj

Ljubljansko radio-postajo treba povečati in okrepiti, ne pa jo okrnjevati

V listih čitamo že skoraj neverjetno vest, da so se zopet enkrat našli neki krogi, ki mislijo, da ni danes nobene druge nužnejše potrebe, kakor da razburjajo večino prebivalstva Jugoslavije. Kajti drugače res ne moremo razlagati namere, da se ustanovi posebna delniška družba, ki naj prevzame vse radiopostaje v Jugoslaviji in jih seveda prav po znani metodi čim bolj eksploatira. — Ta družba špekulantov na jugoslovanske radio-postaje pa niti s tem monopolnim izkoriščanjem jugoslovanskega radia ne bi bila zadovoljna. Da bi bil profit tem večji, bi samo beograjska postaja, kot centralna radio-postaja, oddajala program, vse druge postaje pa bi postale le vmesne postaje, bi samo oddajale beograjski program. Seveda bi se s tem stroški znatno znižali, prav tako znatno pa povečal profit, ki bi seveda špekulativnim novim delničarjem radio-družbe nad vse dobro prišel. Nazadnje bi iz tega profita napravili še nacionalno zaslugo, ker so ustvarili edinstveni jugoslovanski radio. Takšnim špekulantom je pač pripisovati tudi takšno profaniranje jugoslovanske misli v profitarke svrhe. Da bi pa stvar tako uspela, obljubljajo ti predrzni špekulanti, da bodo potem povečali beograjsko radio-postajo na 50 Kw in poleg tega tudi več novih vmesnih postaj. To so sicer le še obljube, ki pa imajo le ta profitarški cilj, da bi se povečalo število abonementov, ki je danes v krajih, kjer naj bi se zgradile vmesne postaje, stalo precej nizko.

Na ta predrzen atentat na ljubljansko in zagrebško radio-postajo ni mogoče reči nič drugega ko: roke proč od obeh postaj! Proč s špekulanti z našim radijem! Kajti nemogoče je napraviti slabše usluge jugoslovanskemu radiu kakor z uresničenjem profitarških namenov teh špekulantov. Velik del prebivalstva Jugoslavije bi bil do skrajnosti ogorčen in mnogi bi v protest odpovedali naročnino, da bi se število radio-naročnikov znatno skrčilo. Na drugi strani bi postala cela vrsta ljudi brez posla, kajti vsi, ki so danes zaposleni v ljubljanskem in zagrebškem studiu, bi bili na cesti. Kaj res ni danes nobene druge potrebe, ko metati ljudi na cesto in po nepotrebnem zaradi par lovcev za profitom povečevati čete brezposelnih!

Trpel pa bi končno tudi program sam.

Kajti še vedno je bilo tako, da je tekma vzpodbujala k napredku, pomanjkanje konkurence pa k nazadovanju. In če se novi zakupniki beograjske postaje nimajo bati nobene konkurence, potem se seveda tudi ne bodo potrudili za dober program. Samo, da bo profit večji, to bo vse njih geslo in tako bodo še beograjski naročniki radia na slabšem. Zgubatoraj na vseh koncih in krajih.

Najtežji udarec pa bi doživela jugoslovanska misel. Ni treba posebej povdarjati, da bi to okrnitev slovenske in hrvatske postaje znali nasprotniki zelo spretno izkoristiti proti jugoslovanski misli. Ni niti izključeno, da bi po radiu govorili Slovenec in Hrvat, kako da jih je Beograd prikrajšal. Zaradi profita nekaterih špekulantov bi otvorili na široko vrata propagandi proti jugoslovanski misli.

A imeli bi še drugo škodo. Ljubljanska radio postaja s svojim slovenskim, zagrebška s svojim hrvatskim in beograjska s svojim srbskim značajem so naravnost idealno služile medsebojnemu spoznavanju in proučevanju jugoslovanske kulture. Vse te tri postaje so praktično izvajale jugoslovanski program, s tem da so ustvarjale kulturno sintezo jugoslovanstva. Z medsebojnimi prenosi so posredovale jugoslovansko kulturo ter počasi, a gotovo ustvarjale zavest skupnosti. Tudi to lepo delo naj bi se zaradi par profitarjev nehalo. Ne in ne!

Končno pa moramo naglasiti še nekaj. Ravno so se razmere pri ljubljanskem radiu ustalile, pobiljšal se je program, začel se je sestavljati in izvajati načrt novega dela in v to veselo razpoloženje ustvarjanja — nakrat z udarcem po glavi. Kaj res ne znajo ti špekulanti nič drugega, ko jemati dobro voljo onim, ki delajo, ki ustvarjajo, ki so pozitivni delavci!

Res ne moremo reči nič drugega, ko da je namera, da neka delniška družba okrni pod plaščem raznih lažnivih gesel jugoslovanski radio, prav predrzen škandal, ki ga ni le preprečiti, temveč naravnost kaznovati. Zakaj res je že čas, da se napravi konec nepotrebnemu razburjanju jugoslovanske javnosti v škodo jugoslovanske misli. Ta efekt pa je nameravana okrnitev jugoslovanskega radia, da bi ta izgubil dve postaji, že dosegla.

Trgovska dekleta v trgovine

»Privredni pregled« piše:

Na trgovskem kongresu v Londonu je predsednik trgovskega združenja nastopil proti onim ženam trgovcev, ki s svojo razsipnostjo spravljajo svoje može v pogubo. Žena more biti nesreča, pa tudi sreča moža in njih skupne hiše, kakršno je pač dobila vzgojo v rojstni hiši in kakršno je postopanje moža.

V trgovskih rodbinah bi se morale na vsak način tudi hčere pripraviti za trgovino. — Če se morejo dekleta iz najbolj uglednih rodbin pripravljati za poklice umetnic, filozofov, pravnih, inženjerk in za upravno službo, ni nobenega razloga, da se ne bi tudi hčerka trgovca pripravila za trgovino, oziroma, da bi se v očetovi trgovini izobrazila za dobro trgovko. Konec je že onih časov, ko se je smatrala trgovina za nižji posel. Vedno bolj se trgovina uvr-

šča med najuglednejše zasebne poklice. Zakaj bi na primer odvetnik ali zdravnik zavzemala v družbi boljše mesto od trgovca, ko pa je vsa trojica navezana na to, da dela za zaslužek.

Ne mislim, da bi morala hčer sama odpreti trgovino, temveč kot žena trgovca more svojemu možu pomagati in ga nadomestovati v trgovini, če je odsoten ali če je bolan.

Tako vzgojena dekleta bi bila najboljše trgovske žene. One bi poznale vse težkoče in nevarnosti trgovskih poslov in ne bi razvijale luksuza, dokler ne bi nastala popolna možnost za to. Na takšne žene ne bi mogel pasti očetek predsednika združenja londonskih trgovcev, da so vsled svojega luksuza uničile ne samo svoje može, temveč tudi same sebe.

Gospodarske vesti

FINANČNI POLOŽAJ MADJARSKE

Delegat Društva narodov je objavil svoje deveto poročilo o finančnem stanju Madjarske. Po tem poročilu bo znašal proračunski deficit Madjarske okoli 91 milijonov pengov. Primanjkljaj hoče vlada pokriti večinoma s posojilom na denar, ki je deponiran v fondu za odplačilo državnih dolgov. Ostanek bi se pokrnil z notranjimi posojili. Delegat Društva narodov naglašja v svojem poročilu, da Madjarska mnogo preveč izdaja denarja za svoje razmere. Pomembni prihranki bi bili mogoči le, če bi Madjarska čisto reorganizirala svojo upravo in če bi tudi samoupravna telesa začela varčevati. To bi bilo potrebno tudi zaradi davkoplačevalcev, ki so sedaj preobremenjeni. Aktivna trgovinska bilanca ni dala niti primeroma pričakovanih rezultatov, zlasti pa je priliv deviz popolnoma nezadosten, a vrhu tega se dotok deviz še stalno manjša. Od denarja, ki ga je madjarska vlada deponirala pri Narodni banki za odplačilo od Društva narodov zajamčenega dolga, si je vlada znova izposodila 5.300.000 pengov in v zameno deponirala državne bone.

NOTRANJA KOLONIZACIJA NA POLJSKEM

Na Poljskem je gostota kmetijskega prebivalstva v posameznih pokrajinah zelo različna. Dočim znaša v južno-zapadni Poljski do 80 oseb na kv. kilometer, ne dosega v nekaterih vzhodnih pokrajinah niti 20 oseb na kv. km. Vsled tega je pričela poljska vlada kolonizirati vzhodne pokrajine in na ta način ustvarila 440.000 novih kmečkih gospodarstev. Ti kolonisti so kupili potrebno zemljo in potrebno orodje s posojili, ki so se obrestovali po 7—8%. Ko so bile cene za kmečke pridelke še visoke, so kolonisti z lahkoto zmagali te obresti. Cisto drugačen pa je nastal položaj, ko so cene pridelkov padle v naravnost katastrofalnem obsegu. Kolonisti niso več zmogli teh obresti in nevarnost je bila, da propade vsa naselitelvena akcija vlade. Zato je Drž. agrarna banka prevzela vse te dolgove kolonistov, ki znašajo 50 milijonov zlotov. Kolonisti morajo sedaj odplačati banki dolg v 50 letih in sicer proti največ 3 odstotnim obrestim. Dovoljene pa so kolonistom še druge olajšave, da bodo mogli kolonisti zadostiti svojim plačilnim obveznostim.

NOVA SOVJETSKA PETLETKA

Po poteku prvega leta druge petletke objavljajo sovjeti nekatere podatke o drugi petletki. Pravijo, da bo po drugi petletki sovjetska Rusija gospodarsko popolnoma neodvisna od drugih držav. V teku 2. petletke bo izvršenih investicij za 103 milijard rubljev, od katerih odpade 48 milijard na investicije v težki industriji. Večina vseh investicij je namenjenih za osrednjo Azijo in Daljni Vzhod. Da se poveča konzum, se bodo zvišale delavcem plače. Sploh pa hoče sovjetska vlada dvigniti življenjski standard prebivalstva. Produkcija avtomobilov in traktorjev se bo osemkratno povečala. Pripajanje električnega toka pa se bo podesetorilo. Sedemurnik bo splošno uveden. Vse te lepe vesti je seveda treba sprejeti s potrebno rezervo.

NOVI PETROLEJSKI VRELCI V RUSIJI

Sovjetska vlada namerava pričeti izkoriščati novo petrolejsko ozemlje pri Voronežu. Investicije v ta namen bodo veljale 250 milijonov rubljev. Potrebna poslopja in naprave zgrade s pomočjo ameriških, francoskih in nemških inženirjev. Najmanj 6 rafinerij bo zgrajenih in v teh bi se moglo predelati na leto 25 milijonov ton surovega olja. Po posebnih žlebihi bi bilo olje transportirano iz Voroneža v Mahečkulo. Po sovjetskih podatkih naj bi to bilo največje podjetje te vrste na svetu.

Nezaupanje do lastnih ljudi

Naš znani gospodarski strokovnjak Milivoje M. Savić je izdal pod naslovom »Kaj naj se dela v tej težki gospodarski dobi«, zanimivo knjigo, v kateri uvodoma govori o naših ljudeh, ki zavzemajo v tujini naravnost odlična in odgovorna mesta, dočim v naši javnosti ni zaupanja do domačih ljudi. To nezaupanje do sposobnosti naših ljudi je tem manj pojmljivo in upravičljivo, ker imamo vendar ljudi svetovnega slovesa, ki uživajo po vsem svetu največji sloves. Omenjamo le Teslo, Pupina, Plečnika, Pitamica, Meštrovića itd. Vsi ti ljudje so dokazali vsemu svetu izredno sposobnost našega naroda in da zato ne more biti nobenega dvoma, da bi mi imeli tudi za vsa mesta v našem gospodarstvu dovolj ljudi, samo če bi hoteli.

Kakor pa je konstatiral predsednik Zbornice v svojem poročilu, so danes absolventi srednje tehnične šole brez posla, pa čeprav so zelo dobro kvalificirani. Kaj smo svoje dni sanjali o obrtni šoli, ki jo je s tako dalekovidnostjo priporil župan Ivan Hribar in kako so bile vse te lepe nade še utrjene, ko se je obrtna šola spremenila v srednjo tehnično. Danes pa ne znamo te pridobitve niti ceniti, niti izkoristiti. A to le vsled onega nespametnega predsodka, da ne bi mogli znati naši ljudje tega, kar tuji.

Je to nezaupanje, ki že velja nam samim in vsem našim ustanovam in ki odkriva našo nezrelost v naravnost ostrašujoči meri. Je v tem rak-rana vsega našega narodnega življenja, ker nam to nezaupanje

preprečuje, da bi svoje gospodarstvo res izgradili do popolnosti. Vsled tega nezaupanja nimamo one vere, ki pretvarja tudi povprečne ljudi v ustvarjajoče delavce, vsled tega nezaupanja se pri nas vse naredi le na pol in vsled tega nezaupanja tudi ni nobenega pravega dela proti krizi in njenim posledicam.

Čas je, da spremenimo svoje ravnanje z vso odločnostjo in temeljitostjo. Pričeti moramo z izgradnjo svojega gospodarstva do zadnjih podrobnosti. Napraviti treba seznam vseh produkcij, ki nam manjkajo in seznam vseh panog, v katerih nam primanjkuje domačih kvalificiranih moči. Treba nato skrbeti za potreben naraščaj, pri-skrbeti sredstva, da si more ta naraščaj izpolniti znanje tudi v tujini in gledati tudi na to, da bo naraščaj doma. Ker kako naj pokažejo naši ljudje, da znajo, če pa ne dobe namestitve.

Morali bi dobiti posebno organizacijo, ki bi za vse to skrbela, a ki bi tudi gledala na to, da se naš naraščaj strokovno res dobro izveža in da se bo z vneto pripravljal na delo, ki ga čaka.

Samo na svojo silo in na svoje ljudi se smemo in moramo zanesti, če hočemo da pridemo enkrat do pravega blagostanja in da ne bomo na lastni zemlji le slabše plačani nameščenci tujega kapitala. Ves naš napredek je odvisen od zaupanja v samega sebe, vse naše zlo pa izhaja od nezaupanja v lastne ljudi. To je jedro vsega našega problema in v novem letu vsaj načnimo ta problem.

V zaščito terjatev trgovcev in obrtnikov

Samostojni predlog zborničnega svet. g. Jakoba Zadavca

Vprašanje zaščite kmetov se je v zadnjem času uredilo na način, ki za naše gospodarstvo ni docela zadovoljivo. Uredba štiti kmete generalno ne glede na to, ali bi tudi brez olajšav mogli izpolniti svojo dolžnost, na drugi strani pa pušča popolnoma iz vidika, kako naj oni, ki nosijo breme te zaščite, to so upniki, zavarujejo svoje terjatve, ki jih imajo pri zaščitenih kmetih. Vprašanje zavarovanja zaščitenih dolgov je ostalo odprto, dočim za dolgo, ki nastajajo po 20. aprilu 1932. ni nikake omejitve. Bodočnost nas bo prepričala, da si novi upniki lahko zavarujejo svoje terjatve, ne morejo pa tega storiti stari upniki glede svojih terjatev, ki jih imajo iz časa pred 20. aprilom 1932. vsaj po mojem tolmačenju — ne glede zemljekunjičnega zavarovanja. To bi prav lahko dovedlo do tega, da bi novi upniki svoje pozicije izigrali v škodo že itak težko prizadetih starih upnikov.

V interesu brezhibne izvedbe zaščite

kmetov bi bilo potrebno, da vsakdo, kdor se hoče poslužiti zaščite, to prijavi sodišču svojega bivališča, ki bi ugotovilo njegovo imovino, katero bi pa v dobi zaščite potem ne smel niti na novo obremeniti, niti odsvojiti.

Upnikom se mora nuditi zakonita možnost, da zavarujejo svoje terjatve iz časa pred 20. aprilom 1932, v kolikor te terjatve presegajo Din 500.—. V zvezi s tem predlagam, da se v tem pogledu izpremenijo, odnosno dopolnijo določbe zakona o o zaščiti kmetov.

Končno predlagam, da se zbornica zavzame za to, da se na analogen način, kakor je bilo regulirano vprašanje dolgov za kmetijske sloje, izdajo potrebni ukrepi za regulacijo obveznosti malega trgovstva in obrtništva, nastalih pred 20. aprilom 1932, ker je tudi malo obrtništvo in malo trgovstvo vsled izrednih prilik in gospodarske krize in zaradi nelikvidnosti denarnega trga prišlo v plačilne težkoče.

Poslabšanje češkoslovaško-ruskih trgovinskih odnosov

Sovjetska vlada namerava svoje trgovinsko zastopstvo v Pragi spremeniti v navadno agenturo, ki ne bi imela nobenih trgovinskih zastopnikov več. Ta sprememba pa ni posledica nepriznanja sovjetske Rusije s strani Češkoslovaške, temveč nazadovanje sovjetskega izvoza v Češkoslovaško in sicer celo pod mero, katera je sovjetski Rusiji po kontingentih zagotovljena. Sovjetska vlada se pritožuje, da se njen izvoz v Češkoslovaško na vse mogoče načine ovira, to pa ne toliko od vladne strani, kakor od nekaterih upravnih organov. Tako je čsl. vlada ustregla sovjetski zahtevi po zvišanju kontingentov, vsled ovir upravnih organov pa ni bilo mogoče teh kontingentov izkoristiti. Tako je bil dovoljen uvoz kož za 11 milijonov čsl. kron, uvoziti pa so mogli sovjeti le za 7 milijonov. Uvozna komisija je nadalje razglasila, da mora ena četrtnina vsega uvoza obstojati iz surovin, čeprav ve, da Rusija izvažala le polfabrikate. Devizna komisija je nadalje preprečila uvoz 120 vagonov antracita, čeprav tega Češkoslovaška sama nima. Mesečne pošiljke antracita se dovolijo le proti potrdilu, da je bila prejšnja pošiljka že prodana. Vsled tega je na spodnji Donavi zamrzla ruska ladja z 200 vagoni antracita. Češkoslovaški listi dostavljajo, da bi se mogle te sovjetske pritožbe izpolniti še s celo vrsto podobnih in enako utemeljenih.

Ker tudi sovjeti ne morejo naročati le blago, temveč gledati, da ga tudi prodajo, morajo sovjeti omejiti svo-

ja naročila na Češkoslovaškem. (Do decembra 1933 so znašala lani ta naročila še 66 milijonov Kč.) Nadaljnja posledica manjšega sovjetskega izvoza v Češkoslovaško je, da se spremeni sovjetsko trgovinsko zastopstvo v navadno agenturo.

Adria prašek je boljši

Novi avstrijski proračun

Avstrijska vlada je objavila novi avstrijski proračun na podlagi zakona z dne 24. julija 1917.

Novi proračun je uravnovešen in izkazuje te dohodke (vse v milijonih šilingih): neposredni davki 268.5 (— 12.5 proti l. 1933), carine 232.0 (+ 32.0 napram l. 1933), trošarine 162.8 (+ 2.1), prometni davek 129.0 (— 10.0), krizni dodatek k prometnemu davku 119.0 (— 5.0), druge pristojbine 101.2 (— 9.2), drugi dohodki 3.2 (+ 1.2), skupaj davki: 1015.7 (— 1.4 ko v l. 1934). Od teh davkov dobe dežele in občine 163.8 (+ 10.7) in dobi država 851.9. Drugi dohodki: drž. dolg 111.0, prispevek Dunaja 36.0, soc. zavarovanje 190.6, tobak 311.6, drugi monopoli 84.1, pošta 225.3, drugi dohodki 102.5, vsi dohodki 1913.0 (— 15.2).

Izdatki: osebni izdatki 695.1, materialni 1217.8, vsi izdatki 1912.9 (— 15.3). Od izdatkov je določenih: za drž. dolg 240.9 (+ 7.6), pokojnine 210.0 (— 1.7), policijo in žandarmerijo 95.4 (+ 4.7), vojsko 94.0 (+ 11.4), pravosodje 50.4, prosveto 71.5 (— 1.6), finance 51.2 (— 2.1), soc. zavarovanje 276.6 (— 56.2), drugi soc. izdatki 108.6 (— 2.6); kmetij-

stvo in gospodarstvo 39.1 (+ 7.6), trgovino 56.5 (1.4), tobak 111.0 (+ 2.3), druge monopole 55.1 (— 5.2), pošte 226.6 (— 1.2), druga podjetja 46.8 (+ 0.1), zvezne železnice 100.0 (+ 20.0), druge železnice 19.1 (+ 1.4) in drugi izdatki 60.1 (+ 1.4), skupno vsi izdatki 1912.9 milijonov šilingov (za 15.3 milijone manj ko v l. 1933).

Izredni proračun pa predvideva 103 milijone šilingov za investicije. Ta izdatek se pokrije iz loterijskega posojila.

Adria prašek je boljši

KONSTITUIRANJE NAČELSTVA POKOJNINSKEGA ZAVODA

V soboto dopoldne se je na seji načelstva, ki jo je vodil predsednik dr. Baltič, konstituiralo načelstvo tako-le:

Za dobo prvih dveh let je bil izvoljen za podpredsednika iz skupine delodajalcev g. Adolf Ribnikar, za njegovega namestnika pa predsednik Zveze trgov. Združenj Josip J. Kavčič. Za ostalo dobo 3 let pa za podpredsednika Josip J. Kavčič, za njegovega namestnika pa Adolf Ribnikar. — Iz skupine delojemalcev pa za podpredsednika Ivan Tavčar, za njegovega namestnika pa Joško Zemljič. Za člane eksekutive sta izvoljena: Ivan Avsenek (namestnik Tine Kralj) iz skupine delodajalcev, Vlad. Vrančič (Štih) iz skupine delojemalcev. Za člana rentne komisije sta izvoljena Ferdo Pintar (iz delodajalske) in Fr. Volčanšek iz delojemalske skupine. Za člana revizijske komisije je bil izvoljen dr. Maks Obersnel.

UVOZ V ŠPANIJO

Španska vlada je pooblastila trgovinskega ministra, da določi v zaščito španskega izvoza za posamezne države čisto določene izvozne kontingente. Španska je pripravljena uvažati več blaga od držav, ki bi v večji meri, ko doslej, kupovale špansko blago. Klavzulo največje ugodnosti namerava Španija preklicati z vsemi državami, ki več v Španijo uvažajo, kakor pa iz nje izvažajo.

Adria prašek je boljši

TUJI KAPITAL V NAŠEM GOSPODARSTVU

Na svoj članek o udeležbi tujega kapitala v jugoslovanskem gospodarstvu je dobil »Jugoslovenske Lloyd« več popravkov — Tako sporoča Ljubljanska kreditna banka, da je netočna trditev, da je imela velik paket njenih delnic Credit-Anstalt. Ljubljanska kreditna banka je bila ustanovljena l. 1900. z domačim kapitalom in s sodelovanjem Zivnostenske banke. Danes pa ni niti najmanjše udeležbe pri Ljubljanski kreditni banki tuj kapital.

Netočna je nadalje trditev, da bi bil pri Novosadski električni d. d. udeležen švicarski kapital, ker je pri tej banki udeležen ameriški kapital. Delniški kapital Novosadske električne družbe znaša 22 milijonov Din. Amerikanci pa so investirali v novosadsko centralo nad 100 milijonov dinarjev.

Že v 24 urah

barva, plesira in kemično snazi obleke, klobuke itd. Škrobl in svetločila srajce, ovratnike in manšete. Pere, suši, munga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH

Poljanski nasip 4-6. Sebeburgova ul. 3. Telefon št. 22-72.

SAMO 5 MILIJONOV DIN JE DOBILA HERCEGOVINA ZA TOBAK

Ker je ostalo lani okoli 50 vagonov tobaka, se je letos zasadilo za 60 odstotkov tobaka manj. Posledica tega je bila, da je dala letošnja žetev tobaka v Hercegovini samo okoli 140 vagonov tobaka, kar je najmanjša žetev v zadnjih 30 letih. Vrh tega pa je bil še tobak nižje ocenjen in povprečno se je plačeval samo po 6 Din za kg. Tako je dobila Hercegovina za ves svoj tobak 8 milijonov Din. Ker se pa 45 odstotkov odbije, je dejansko dobila Hercegovina le 5 milijonov Din. Ni potem čuda, če je Hercegovina pasivna in če se ne more sama prehraniti.

Po svetu

V proslavo 15-letnice ustanovitve prve srbske zračne eskadrole na solunski fronti so se vršile velike svečanosti v Beogradu in v Novem Sadu.

Elektrifikacije železnice v Julijski Krajini izvede italijanska vlada. Najprej bo elektrificirana železnica Videm—Gorica—Tržič, nato Tržič—Trst—Postojna in končno St. Peter—Reka. Vsa dela bodo veljala okoli 300 milijonov lir.

Prihodnje leto bo zasajenih 43 milijonov tobačnih sadik več ko letos, kakor je sklenila naša monopolna uprava.

Jugoslovansko-bolgarski pregled v srbskem in bolgarskem časopisu prične izdajati Jugosl.-bolg. liga. List je bo izhajal vsake tri mesece in sicer enkrat v Beogradu, drugič pa v Sofiji. Služil bo propagirati Jugoslovansko-bolgarsko zblizanje.

Sobranje je tudi v 3. čitanju sprejelo zakon o razdolžitvi kmeta in je s tem Mušanova vlada utrdila svoj položaj. Sobrahanje je nato bilo odgodeno do dne 28. januarja.

Prosvetni minister Angelescu je prevzel predsedstvo rumunske vlade.

Obsedno stanje nad vso Rumunijo je bilo proglašeno, ker se je izkazalo, da je pripravljala železna garda državni preobrat.

Paul Buncour je izjavil, da se je ob priliki obiska Simona, Hymensa in Beneša v Parizu izkazalo, da so vsi prepričani, da bo Društvo narodov zmagovito prestalo sedanje težave.

Francoski veleposlanik Poncet je izročil v sredo spomenico francoske vlade Nemčiji o razorožitvi. Ta bi se izvedla po posebnem načrtu in sicer na podlagi sporazuma, ki bi bil dosežen na razorožitveni konferenci v Zenevi, kamor bi se morala Nemčija vrniti. Razorožitev bi se izvedla postopoma, pod kontrolo posebne mednarodne komisije in v zvezi z raznimi nenapadalnimi pakti, za katere bi bile dogovorjene tudi potrebne sankcije.

Litvinov je v svojem poročilu na seji osrednjega izvršilnega odbora sovjetov v poročilu o zunanji politični situaciji med drugim izjavil, da je treba priznati, da Društvo narodov ovira po vojni stremeče sile in da se je v tem oziru izkazalo kot pozitivna sila.

V Moskvi so se sestali komandanti rdeče armade k tajnem posvetovanju zaradi položaja na Daljnem Vzhodu. Sestanka so se udeležili vrhovni komandant Voronov, komandant konjenice Budjenij, komandant zračne vojske Ivanov in komandant vzhodnih čet Blücher.

Mandžurska vlada je aretirala v Harbinu 25 sovjetskih uradnikov, češ, da so bili vohuni za rdečo armado. Vsem grozi smrt. Sovjetska vlada je v odgovor na to aretirala v Sibiriji 25 mandžurskih državljanov kot talce.

Plače drž. nameščencev na Češkoslovaškem bodo znižane s 1. januarjem in sicer onim, ki imajo več ko 7200 Kč letno, za 4 odstotke, drugim le za 2 odstotka.

Na Češkoslovaškem nameravajo povečati vinograde za 100.000 ha, da bi se zmanjšal uvoz tujih vin. Ni pa verjetno, da bi se ta namera tudi v resnici izvedla, ker bi bila v občutno škodo čsl. zunanji trgovini.

Več ko 90.000 zadolženih madžarskih kmetov je zaprosilo za zaščito svojih posesti.

Mehikanska vlada je izdelala zakonski načrt o podržavljenju vseh železnic.

Španija se je obrnila na washingtonsko vlado s pozivom, da intervenirajo U. S. A. na Kubi, ker so vsled nemirov v nevarnosti interesi tujih državljanov.

Vsled uporov v nekaterih argentinskih provinciah je bilo nad vso Argentino proglašeno obsedno stanje.

Angleško veleletalo »Apolo« je padlo nedaleč od Bruslja goreče na tla. Vseh 10 potnikov je bilo ubitih.

V Londonu so se začela pogajanja med zastopniki angleške in japonske bombažne industrije, da se prepreči predvija medsebojna konkurenca. Enak sporazum se bo skušal doseči tudi glede umetne svile.

250 avtomobilov je bilo v Londonu ukradenih za časa božičnih praznikov.

Na avstrijskih železnicah se vozi v I. razredu 0.5% potnikov, v drugem 1% in vsi ostali v III. razredu. V Avstriji izpopolnjujejo to statistiko še z besedami: V I. razredu se vozijo oni z brezplačno karto, v II. s polovično in v III. s celo.

Zakon o sterilizaciji vseh duševno bolnih ljudi je izdelala švedska vlada.

Denarstva

DIVIDENDNA POLITIKA AVSTRIJSKIH DRUŽB

Kakor se poroča z Dunaja, je bilo letošnje poslovno leto še slabše od lanskega. Gotovo je, da ne bodo banke izplačale nobene dividende, prav tako tudi ne podjetja težke industrije ko Alpine, Krupp, Schöller in najbrže tudi Böhler. V nekaterih industrijskih panogah pa se je položaj tako zboljšal, da bodo nekatera podjetja izplačala dividendo. To velja zlasti za tekstilna podjetja. Pivovarne, ki so lani še izplačale precej visoke dividende, jih letos sploh ne bodo izplačale ali pa le zelo reducirane. Sladkorna industrija pa bo najbrže dividende povišala.

BILANCA KANADSKE BANKE

Na 59. letnem občnem zboru delničarjev kanadske imperialne banke (Imperial Bank of Canada) je izjavil predsednik E. Rolf, da se kaže že občutno zboljšanje v vsem gospodarstvu. Čisti dobiček banke je ostal enak lanskemu in ostane tudi dividenda neizpremenjena na 10%. Poročilo uprave izkazuje za leto 1933. dobiček 1.204.038 dolarjev, skupno imetje banke 134.491.101 (lani 127.792.665). Banka ima 199 podružnic.

BILANCA ANGLEŠKE POŠTNE HRANILNICE

v Londonu izkazuje, da so bile nove vloge v letu 1933. tedensko za 500.000 funtov večje, ko v l. 1932. Sedanja vsota vlog znaša 320 milijonov funtov, to je 26 milijonov nad lansko, ko se tudi ni kazal padec, marveč so nasproti letu 1931. tudi lani vloge narastle za 11 milijonov. Kriza zasebnih bank je tudi v Angliji pospešila vlaganje denarja pri poštni hranilnici.

DR. SCHACHT SE IZGOVARJA

Protest ameriških in angleških upnikov proti znižanju transfernih plačil je prisilil dr. Schachta, da nemško postopanje na kakršenkoli način olepša. Dr. Schacht se zato izgovarja, da je Nemčija morala to storiti, če ni hotela ogroziti stabilnosti marke. Za obresti in amortizacijo tujih dolgov potrebuje Nemčija za čas od junija 1933 do maja 1934 1497 milijonov mark. Mislilo se je, da bo Nemčija mogla plačati v ta namen iz dotoka deviz 520 milijonov, dočim bi ostanek dal višek izvoza. Izkazalo pa da se je, da je dotok deviz zelo nezadovoljiv in pri 50% plačevanju transfernih plačil bi znašal mesečni deficit 19 milijonov mark. Pri 30% plačevanju bo deficit znašal še vedno 11 milijonov in bo torej Nemčija storila, kar more. Na koncu svoje izjave pravi dr. Schacht, da so upniki Dawesovega in Youngovega posojila doslej itak vse dobili. (Kakor, da bi bila to neka posebna milost. Op. ured.)

* Mestna hranilnica ljubljanska prosi svoje vlagatelje, da naj samo zaradi vpisa obresti v knjižice nikar ne prihajajo takoj prve dni po novem letu, ko je največji naval. Obresti se itak brez posebnega naročila pripišejo konec leta k vsaki vlogi, v knjižice pa kadarkoli je.

Sindikati zasebnih zavarovalnic v Nemčiji je sklenil, da zniža s 1. januarjem obrestno mero za hipotekna posojila za 5 in pol odstotka.

Nemška pošta je dobila na Holandskem posojilo v višini 20 milijonov registrskih mark. Posojilo se mora odplačati v desetih letih in se obrestuje po 5 odstotkov. Posojilo se razpiše po tečaju al pari.

Rumunske zlate rudnike začne izkoriščati francoska skupina, ki je v ta namen sklenila pogodbo z lastnico transilvanskih zlatih rudnikov Švice in nakupila 1500 orakov zemlje v Transilvaniji za 35 milijonov francoskih frankov.

Zlati rudniki ob Leni so letos pridobili za 238% več zlata ko v l. 1931. Sovjetska vlada namerava zato še razširiti koncesijo in povečati produkcijo.

Davčne zadeve

Uslužbenski davek

Davčna uprava razglasa:

Vsi delodajalci, ki morajo po čl. 100 zakona o neposrednih davkih plačevati uslužbenski davek v davčnih znamkah, se pozivljajo, da v smislu naredbe ministrstva financ z dne 10. sept. 1929 št. 83.390 predložijo tekom meseca januarja 1934 podpisani davčni upravi na pregled knjižice za uslužbenski davek, da se le-ta prepriča o rednem in pravilnem plačevanju uslužbenskega davka v davčnih znamkah, ker bi se sicer proti njim postopalo po določilih čl. 139, odnosno v primeru zatajbe davka po čl. 142 zakona o neposrednih davkih. Predno se predloži davčna knjižica na vpogled, mora vsak službodajalec vpisati v davčno knjižico: koliko je v letu 1933 znašala plača delojemalca in koliko uslužbenskega davka je plačal v letu 1933. Davčne knjižice, ki so že polne, mora delodajalec odvesti davčni upravi in jih nadomestiti z novimi. Delodajalec mora voditi davčno knjižico za vsakega uslužbenca, tudi če ne podleži uslužbenskemu davku.

Nadalje se vsi privatni delodajalci opozarjajo na zakon z dne 20. decembra 1930 (Sl. l. 27/4 ex 1931 z dne 15. januarja 1931)

o davku na neoženjene moške osebe.

Po odredbah tega zakona so dolžni plačevati davek na neoženjene osebe: a) vsi neoženjeni moški, b) vdovci brez zakonske dece, c) vsi moški, ki so ločeni sodnijsko, če nimajo zakonskih otrok in ne vzdržujejo žene in otrok. Vse to velja počenši s 1. januarjem 1932, če so izpolnili 30. leto in niso prekoračili 60. leta in stanujejo v mestih, mestecih, trgih in sreskih krajih.

- Oproščeni pa so tega davka:
1. vse posvečene osebe, ki jim je zakon prepovedan po cerkvenih predpisih;
 2. osebe, ki se zaradi cerkvenih predpisov ne morejo ponovno oženiti;
 3. vojaki in podoficirji pod zastavo in nižji oficirji;
 4. obsojenci v zaporih za dobo odsedanja kazni;
 5. tujci;
 6. osebe, ki so po civilnem zakoniku nesposobne upravljati svoje imetje;
 7. popolni invalidi;
 8. osebe v službenih odnošajih, katerih plača ne znaša več kakor 2500 Din mesečno.

Davek na neoženjene osebe plačujejo osebe od 30. do 35. leta v iznosu 50%, osebe od 35. do 40. leta v iznosu 40%, osebe od 40. do 50. leta v iznosu 25% in osebe od 50. do 60. leta v iznosu 10% neposrednega davka po čl. 95 in 96 zakona o neposrednih davkih.

Po navedenem plačujejo davek na neoženjene osebe v iznosu 50% vsi moški, ki so najkasneje 31. decembra davčnega leta dovršili 30. leto in ne prekoračili 35. leta svoje starosti, v iznosu 40% moški ki so do omenjenega dneva dovršili 35. leto, pa ne prekoračili 40. leto svoje starosti, v iznosu 25% moški, ki so do navedenega dneva dovršili 40. leto, pa ne prekoračili 50. leto svoje starosti, v iznosu 10% moški, ki so do omenjenega dneva dovršili 50. leto, pa ne prekoračili 60. leta starosti.

Ta davek se plačuje skupno z uslužbenskim davkom tako od ponavljajočih se dohodkov, kakor od dohodkov od primera do primera. Pri obračunavanju davka se del dinarja v iznosu 50 par ne upošteva, nad 50 par pa se računa kot cel dinar.

Organi, ki izplačujejo plače, so dolžni ugotoviti od vsakega posameznega uslužbenca, ali je samski, vdovec ali ločenec, dalje ali je kot vdovec ali ločenec imel zakonito deco, razen tega pa tudi ali vzdržuje ženo in zakonske otroke.

Prav tako so dolžni omenjeni organi ugotoviti, koliko let je vsakteremu uslužbencu ali nameščencu, ki je podvržen davku ob koncu davčnega leta. Posvečenim osebam, vojakom in podoficirjem ter nižjim oficirjem, dalje onim uslužbencem, katerih mesečni dohodki so manjši od 2500 dinarjev brutto, ni treba dokazati, da so oproščeni tega davka, ker se to lahko ugotovi na podlagi uradnih podatkov. Vse druge osebe, ki so našete kot oproščene tega davka, morajo pravico do oprostitve dokumentirati z listinami.

Prav tako morajo dokazati pravico do oprostitve dotične osebe, ki so sodno ločene in morajo vzdrževati ženo ali zakonsko deco.

Nameščenci, odnosno osebe, ki imajo 9 ali več živih otrok in ki ne plačujejo čez 1.000 Din letno neposrednega davka, so oproščeni plačevanja vseh davkov, toraj tudi uslužbenskega davka. Pravico do oprostitve mora prijaviti davčni zavezanec s polnoveljavnimi dokazi pristojni davčni upravi. Davek na neoženjene moške osebe se ne more plačati z davčnimi znamkami, ampak se mora odvesti davčni blagajni mesečno v gotovini po službodajalcu. Sicer veljajo za to davčno obliko odredbe zakona o neposrednih davkih.

Plačilo družbenega davka

Vse osebe, ki so načeloma zavezane družbenemu davku, najsi so ga trajno ali začasno oproščene, potem vsi delodajalci razen onih, ki ne zaposlujejo mesečno povprečno nad 20 zaposlencev, se morajo po členu 100 pravilnika za izvrševanje zakona o neposrednih davkih prijaviti do dne 25. januarja 1934 podpisani davčni upravi radi vpisa v knjigo delodajalcev, ki izročajo uslužbenski davek v denarju.

Na to se opozarjajo delodajalci s pripomočjo, da se uporabi najvišja kazen po členu 138. zakona o neposrednih davkih na vsakega delodajalca, ki ima povprečno preko 20 zaposlencev, a se do tega roka ne prijavi oblasti.

Potujoči agenti, trgovski potniki,

ki niso izključno v službenem razmerju, so zavezani k plačevanju davka na dohodek od podjetij, obratov in poklicev po čl. 42 II. skupina, točka 1, zakona o neposrednih davkih.

Nezavisno od čistega dohodka plačujejo navedeni ta davek pred začetkom poklica v letnem iznosu 1.000— Din (čl. 52 in 59 omenjenega zakona o neposrednih davkih).

Davek se plača pred začetkom izvrševanja poklica v prvi polovici leta v celotnem letnem iznosu po 1.000— Din, če se pa poklic prične izvrševati v drugi polovici leta, pa v iznosu Din 500— (člen 148 pravilnika za izvrševanje zakona o neposrednih davkih).

Če se potujoči agent ali trgovski potnik ne more izkazati s potrdilom o plačanem davku, mora poleg rednega davka plačati kot kazen še enkratni iznos rednega davka.

Potujočim agentom in trgovskim potni-

KLIFETE
vseh vrst fotografij
ali risbah
izvršuje
najsolidnejše
KLIFARNA ST-DEU
LJUBLJANA-DALMATINOVA 13

kom služi kot dokaz o plačanem davku davčni list (poreska karta), ki se dobi pri davčni upravi za nabavno ceno (čl. 157 omenjenega zakona).

Potujoči agenti, trgovski potniki, ki pridejo iz tujine radi nakupa, prodaje in sklepanja trgovskih poslov, v obče v tuzemstvu plačajo ta davek na obmejni carinarnici ob dohodu v našo državo, kakor je to predvideno v čl. 148, točka II. 5 pravilnika za izvrševanje zakona o neposrednih davkih.

Vsi potujoči agenti in trgovski potniki, ki niso izključno v službenem razmerju, se pozivljajo, da izpolnijo svoje davčne dolžnosti, plačajo ta davek takoj, da se izognejo kazenskim posledicam, predvidenim v členu 139 omenjenega zakona o neposrednih davkih.

Dobava-prodaja

Direkcija državnega rudnika Zenica sprejema do 11. januarja ponudbe o dobavi 30 impregniranih borovih hlodov.

Direkcija državnega rudnika Kreka sprejema do 11. januarja ponudbe o dobavi 150 kg firmeža.

Direkcija državnih rudarskih podjetij v Sarajevu sprejema do 8. januarja ponudbe o dobavi 150 kompletnih bencinskih varnostnih jamskih svetilk.

Direkcija državne železarnice Vares sprejema do 10. januarja ponudbe o dobavi 16 kom. SM-jekla, 500 kg cinkovega belila; do 17. januarja o dobavi 550 kg matic za vijake.

Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 17. januarja ponudbe o dobavi raznega železa, jekla, kovanih žeblicev, maticnih vijakov, žabic, zakovic, merilnega traku, lesenih vijakov.

Zakup restavracije na postaji Konjic se odda z ofertno licitacijo dne 9. januarja pri Direkciji državnih železnic v Sarajevu. (Oglas in pogoji so na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani.)

BREZPOSELNOST V ANGLIJI PADLA

Iz statističnih podatkov se vidi, da brezposelnost v velikih državah sicer počasni, toda redno upada. To so pokazala tudi angleška uradna poročila za mesec november, ki izkazujejo padec brezposelnosti za 18.763. Padec je bil nekoliko manjši ko v zadnjih treh mesecih, pa vendar pomeni velik uspeh v primeri z julijem, ko se je brezposelnost še (poslednjič) povečala. Ob koncu novembra so našli v Angliji še 2.286.017 brezposelnih, to je 519.789 manj kakor lani ob istem času. Število zavarovanih se je popravilo na 9.956.000, ni pa še na višini iz leta 1930.

AMERIŠKA VLADA TOŽI 20 BANK

Washingtonska vlada je vložila tožbo proti 20 bankam, ki so bile priključene nekemu njujorškemu obračunskemu zavodu, čegar članica je bila tudi propadla banka Harriman. Ker je obračunski zavod jamčil za vloge v banki Harriman, zahteva vlada, da mora teh 20 bank plačati terjatve vlagateljev v višini 10 milijonov dolarjev.

SLUŽBENI LIST

kr. banske uprave Dravske banovine z dne 30. decembra 1933. objavlja med drugim: Kr. odločbe o odpravi gen. konzulata v Liegeu. — Odločbe o imenovanju uprave Gasilske zveze kr. Jugoslavije. — Razna navodila z ozirom na zrakoplovne konvencije in določbe. — Pravilnik o načinu zaobale in hranjenja zdravil biološkega izvora. — Pravilnik o izknjiženju neizterljivih terjatev, škod zbog višje sile in manjka zbog manipulacije pri drž. rudnikih. — Pravilnik o obliki, sestavi in oznamovanju mer in priprav za merjenje tekočin in o mejah njih točnosti. — Izpremembo pristojbin za pisma in dopisnice v inozemstvo. — Razne razglase sodišč in uradov ter razne druge objave.

Dr. Pirčeva
sladna kava

je prvovrsten domač izdelek, s katerim pripravite zdravo, izdatno, redilno in ceneno pijačo za Vas in Vaše otroke.

Dr. Pirčeva sladna kava je prav prijetnega okusa in jo pijo odrasli kot otroci z užitkom.

Vpisali sta se nastopni firmi:

Sedež: Ljubljana.

Besedilo: S. M. Bartulovič.

Obratni predmet: trgovina z galanterijskim, kratkim in norimberškim blagom.

Imetnik: Bartulovič Stipe, trgovec v Ljubljani, Kolodvorska ulica 18.

Okrožno kot trg. sodišče v Ljubljani, odd. III., dne 13. decembra 1933.

Fi 731/33 — Rg A VII 129/1

*

Sedež: Celje.

Besedilo: »Jugoles« družba z omejeno zavezo.

Obratni predmet: a) nakup in prodaja vseh vrst gozdnih pridelkov, to je stavbnega in drugega lesa z vso dotično pritlikino,

b) sekanje in žaganje lesa v gozdih in žagah tu- in inozemstva,

c) sklepanje in izvršitev pogodb o izsekanju,

d) nakup in prodaja gozdnih posestev, naprava in pogon svojih lastnih industrijskih naprav, zakup tujih podjetij za predelavo nakupljenega in vobče pridobljenega lesa in drugih gozdnih pridelkov,

e) naprava prodajnih in oddajnih mest za gozdne proizvode vseh vrst v tu- in inozemstvu,

f) naprava in vzdrževanje prog za dopeljavo gozdnih proizvodov iz lastnih in nakupljenih gozdov, odnosno vseh dobav iz stoječega lesa.

Osnovna glavica znaša Din 500.000 — in je plačana v gotovini.

Poslovodji sta Rakusch Daniel, veletrgovec v Celju, in Trinkler Josip, zasebnik v Celju, Levstikova ulica 3.

Okrožno kot trg. sodišče v Celju, odd. I., dne 19. decembra 1933.

Rg C II 78-2.

Vpisale so se izpremembe in dodatki pri nastopnih firmah:

Sedež: Kropa.

Besedilo: Katarina Šolar, žebljarna Kropa.

Obratni predmet: trgovina in razpečevanje žbljev.

Obratni predmet odslej: Izdelovanje, trgovina in razpečevanje žbljev.

Okrožno kot trg. sodišče v Ljubljani, odd. III., dne 29. novembra 1933.

Fi 670/33 — Rg A VII 53/2

*

Sedež: Ljubljana.

Besedilo: J. Blasnik nasl. univerzitetna tiskarna, litografija in kartonaža d. d.

Izbrisajo se člani upravnega sveta Kmetetz Simon, Ravnikar Jože in Sekula Jože, vpišejo pa člani upravnega sveta: Prepeluh Pavla, pos. v Ljubljani, Breg št. 10; Göderer Ivan, graščinski oskrbnik v Ortneku pri Ribnici in Pirker Rudolf, posestnik in trgovec v Ribnici.

Okrožno kot trg. sodišče v Ljubljani, odd. III., dne 29. novembra 1933.

Fi 654/33 — Rg B I 157/13

*

Sedež: Ljubljana.

Besedilo: Commerce d. d.

Izbrisajo se člani upr. sveta Vokač Oto.

Okrožno kot trg. sodišče v Ljubljani, odd. III., dne 29. novembra 1933.

Fi 691/33 — Rg B II 160/21

Sedež: Ljubljana.

Besedilo: Mariborska industrija svile d. d.

Izbrisajo se člani upravnega sveta: Bujatti Evgen, Bujatti Egon, Bujatti Franz Paul in ing. Hesse Maks; vpišejo pa člani upravnega sveta: Thoma Karl, tovarnar, Landskron CSR, Ripper Emil, tovarnar v Mariboru, Janisch Hans, tovarnar, Landskron CSR, Titz Rudolf, tovarnar, Landskron CSR, Berger Oton, tovarniški ravnatelj v Mariboru.

Izbrisajo se Damas Rudolff, Jakobu Otonu in Jungu Hermanu podeljena prokura.

Okrožno kot trg. sodišče v Ljubljani, odd. III., dne 29. novembra 1933.

Fi 676. 677 — Rg B II 105/15. 16

*

Sedež: Ljubljana.

Besedilo: Prometni zavod za prevoz d. d.

Izbrisajo se član upravnega sveta Pogachnik Josip ter Fröhlichu Eriku podeljena prokura.

Vpiše se član upravnega sveta Pogachnik Bogdan, bančni ravnatelj v Mariboru.

Okrožno kot trg. sodišče v Ljubljani, odd. III., dne 29. novembra 1933.

Fi 644/33 — Rg B I 176/32

*

Sedež: Ljubljana.

Besedilo: Fr. Šumi & Co. lesna industrijska in trgovska družba z o. z.

Izbrisajo se Šumiju Antonu podeljena prokura.

Vpiše se prokuristinja Šumi Nadina, trgovčeva soproga v Kranju.

Okrožno kot trg. sodišče v Ljubljani, odd. III., dne 29. novembra 1933.

Fi 629, 681/33 — Rg C III 99/10, 11.

*

Sedež: Ljubljana.

Besedilo: Zidarski mojstri, družba z o. z.

Izbrisajo se načelnik posloводства Hlebš Jernej, vpiše pa nov načelnik posloводства Živec Fran. zidarski moster v Ljubljani, Rimska cesta 17.

Okrožno kot trg. sodišče v Ljubljani, odd. III., dne 29. novembra 1933.

Fi 684/33 — Rg C III 47/7

*

Sedež: Rakek.

Besedilo: Avrel Prevendar in drug.

Obratni predmet: trgovina z vinom in žganjem na debelo.

Zaradi izstopa javnega družabnika Milkovič Branka, preneha javna trgovska družba.

Okrožno kot trg. sodišče v Ljubljani, odd. III., dne 29. novembra 1933.

Fi 677/33 — Rg A V 146/6

*

Sedež: Sv. Lenart v Slov. gor.

Besedilo: Josip Pirich, tovarna usnja in parna žaga pri Sv. Lenartu v Slov. gor.

Obratni predmet: proizvodnja usnja in parna žaga.

Besedilo firme odslej: Josip Pirich, Sv. Lenart v Slov. gor.

Okrožno kot trg. sodišče v Mariboru, odd. III., dne 7. decembra 1933.

Rg A II 283/6.

Izbrisale so se nastopne firme:

Dne 19. decembra 1933. so se zaradi opustitve trgovine, odnosno ustavitve obrata izbrisale nastopne firme:

Drago Cerlini, trgovina s konfekcijskim, modnim in mešanim blagom v Celju, Rg A III 107;

Ciril Vajt, tovarna pletenin v Celju, Rg A III 38;

»Inkrac«, industrija krav, D. Cerlini & Comp. v Celju, Rg A II 203;

Tovarna za kamenino Gotovlje Strupi

& Vasold v Gotovljah, Rg A II 185;

Vinko Gregl, trgovina z mešanim blagom v Brezicah, Rg A II 68;

Franc Žuža, trgovina z mešanim blagom v Mozirju, Rg A I 136;

Ivan Suppan, mesarija in prekajevalnica v Celju, Rg A I 92.

Okrožno kot trg. sodišče v Celju, odd. I., dne 19. decembra 1933.

*

Sedež: Maribor.

Besedilo: Josip Weltzebach.

Obratni predmet: trgovina z mešanim blagom.

Zbog prestanka obrata.

Okrožno kot trg. sodišče v Mariboru, dne 21. decembra 1933.

Rg Pos I 328/3.

*

Sedež: Poljčane.

Besedilo: Zaloga piva H. Mallitsch v Poljčanah.

Zbog prestanka obrata.

Okrožno kot trg. sodišče v Mariboru, dne 21. decembra 1933.

Rg A I 219/4.

*

Sedež: Ptuj.

Besedilo: Wilh. Sirks Nachfolger.

Obratni predmet: trgovina z drobnino in galanterijskim blagom.

Zbog smrti in opustitve obrata.

Okrožno kot trg. sodišče v Mariboru, dne 21. decembra 1933.

Rg Pos I 20/5.

*

Sedež: Veliki Okli št. 82, pri Sv. Barbari v Halozah.

Besedilo firme: Franc Žerak, trgovina z vinom na debelo.

Zbog prestanka obrata.

Okrožno kot trg. sodišče v Mariboru, dne 21. decembra 1933.

Rg A III 102/4.

Gospodarski položaj Madjarske

Državne finance so se v zadnjem času nekoliko zboljšale in dohodki so se povečali za 5 odstotkov. Vendar pa so težave, ki jih mora premagati finančni minister, še prav velike. Zaostanki davkov znašajo 310 milijonov pengov, letni dolgi pa 204 milijonov. Zunanji dolgi so vsled razvrednotenja dolarja padli od 1200 na 982 milijonov in so se v zadnjem času še znižali. Notranji dolg je narasel od 156 na 217 milijonov pengov.

Letošnja žetev je bila izredno dobra, vsled padca cen pa so se dohodki madjarskega kmetstva zelo znižali. Žetveni doprinos od 7 glavnih pridelkov je znašal l. 1932 612-9 milijonov, letos pa kljub obilnejši žetvi le 504-9 milijonov ali za 108 milijonov pengov manj, to je več ko za eno milijardo Din, kolikor znaša približno obrestna služba za kmetijske dolge.

Tudi na denarnem trgu je položaj težaven. Dne 30. septembra so znašale vse hranilne vloge vseh, pri denarni centrali včlanjenih denarnih zavodov 1480 milijonov pengov, za 422 milijonov manj ko 30. junija 1931. V zadnjem četrtletju so vloge znova nazadovale za 3-4 milijona. Na koncentraciji denarnih zavodov se dela še naprej. Leta 1931. je bilo na Madjarskem 600 bank in denarnih zavodov, sredi tega leta jih je bilo samo še 438, ali za 25% manj.

Zelo je padla gradbena delavnost in je bilo letos zgrajenih 1163 stanovanj manj ko lani. Število praznih stanovanj in lokalov se je povečalo za 8-500. Cestna železnica je prevozila za 6-5. avtobusi pa za 0-6 milijonov manj potnikov ko lani.

Kako zelo so se življenjske razmere poslabšale, kaže to, da je celo konzum konjskega mesa v Budimpešti padel za 400.000 kilogramov.

Štev. 14769/II.

Nabava.

Direkcija drž. rudnika Velenje razpisuje za Prometno upravo drž. rudnika v Zabukovci nabavo 100 m³ hrastovega jamskega lesa na dan 10. januarja 1934. ob 11. uri dopoldne.

Pogoji pri podpisani.

Direkcija državnega rudnika Velenje, dne 28. decembra 1933.

*

Štev. 14470/II.

Nabava.

Direkcija drž. rudnika Velenje razpisuje za Prometno upravo drž. rudnika v Zabukovci nabavo 800 m³ mehkega jamskega lesa na dan 17. januarja 1934. ob 11. uri dopoldne.

Pogoji pri podpisani.

Direkcija državnega rudnika Velenje, dne 28. decembra 1933.

RAZNO

Ob naši meji na Štajerskem je bilo leta 1929. avstrijskih dvolastnikov 189, naših 131, danes pa je naših komaj še polovico toliko. Posvetva ob avstrijski meji prehajajo vedno bolj v nemške roke. Kje so naše nacionalne organizacije!

Velika mednarodna razstava vin bo dne 19. februarja otvorjena v New Yorku.

Japonska cesarica je dobila sina, vsled česar je v vsej Japonski zavlada velikanstvo veselje. Dosedaj je namreč rodila le hčere.

Bankir Seligman, po katerem se imenujejo 7% obveznice Drž. hip. banke, je umrl v New Yorku v starosti 76 let.

Združene države Sev. Amerike ustanove svoje konzulate v Rusiji v Leningradu, Odesi, Moskvi in Vladivostoku.

Industrijskih in trgovskih podjetij je bilo letos na Poljskem objavljenih 28.178. Najbolj je pritisnila kriza srednje Poljske in Galicije.

Pošiljka zlata v vrednosti 10 milijonov dinarjev je bila ukradena v ekspresnem vlaku Bangkok—Penang, ne da bi imeli o tatovih le najmanjšega sledu.

Francosko tobačno skladišče v Solunu je do tal pogorelo. Škoda znaša 8 milijonov drahem.

Do novih nemirov je prišlo v Indiji, ko je sklical Gandhi shod. Na njegov poziv je prišlo nad 100.000 ljudi, ki so takoj pričeli demonstrirati proti angleški nadvladi. Ko je nastopila policija proti demonstrantom, je bilo v gneči več žensk in otrok pohojenih.

Na Japonskem in na Filipinih so začeli znova bruhati vulkani. Škoda je precejšnja in tudi več ljudi je izgubilo življenje.

Jetika je zelo razširjena v Grčiji in je četrtini vseh smrti vzrok jetika.

Oklep iz stekla je iznašel neki japonski inženir. Oklepa ne prebije krogla in so se poizkusili tako dobro obnesli, da je japonska vlada na mestu odkupila patent.

Da zmanjšajo število brezposelnih, ki bi se v zimskih mesecih normalno povečalo za 700.000, so nemške oblasti odredile, da se naj v zimskih mesecih popravljajo stanovanja. V ta namen so dovoljene tudi znatne davčne olajšave.

150 metrov državne ceste so ukradli neki kmetje blizu Vilne. Cesta je namreč bila tlakovana z lepimi kvadratnimi kamenitimi kockami. Kmetje pa so kocke izdri in jih uporabili za zidavo svojih hiš.

Irzna poročila

MARIBORSKI TRG

Na trg z dne 27. decembra 1933. je bilo prignanih 4 konji, 6 bikov, 80 volov, 246 krav in 5 telet, skupaj 341 živali. — Povprečne cene so bile te: dobeči voli 1 kg žive teže od Din 3-50 do 1, po debeli voli 2-3, plemenski voli 2-2-75, biki za klanje 2-50-3, klavne krave, debele 2-3-25, plemenske krave 1-75-2-25, krave za klobasarje 1-50-2, molzne krave 2-2-50, breje krave 2-2-50, mlada živina 3-4, teleta 5-6. — Prodanih je bilo 153 kom., od teh za izvoz v Italijo 28.

Mesne cene:

Volovsko meso I. vrste 1 kg Din 10-12, II. vrste 8-10, meso od bikov, krav, telic 5-7, telečje meso I. vrste 14-16, II. vrste 10-12, svinjsko meso sveže 10-16.

Program ljubljanske radio postaje

Sreda, dne 3. januarja. 12-15: Reproduc. vokalni koncert. — 12-45: Poročila. — 13-00: Čas, kmečka godba na ploščah. — 18-00: Komorna glasba, radio kvintet. — 18-30: Radio-orkester. — 19-00: O vzgoji (dr. St. Gogala). — 19-30: Literarna ura: Pregled razvoja ruske drame (dr. Preobraženski, sodeluje ga. Maver). — 20-00: Violinski koncert Karla Rupla s spremljevalnim radio orkestrom. — 20-45: Klavirski koncert Jadvice Poženelove. — 21-30: Kvaritet Glasbene Matic. — 22-00: Čas, poročila, reproduc. ameriška plesna glasba.

Četrtek, dne 4. januarja. 12-15: Reproduc. citraški koncert. — 12-45: Poročila. — 13-00: Čas, operne fantazije na ploščah. — 18-00: Moka in kvas, različna testa (gospa Svetelova). — 18-30: Srbohrvaščina (dr. Rupel). — 19-00: Pogovor s poslušalci (prof. Prezelj). — 19-30: Plošče po željah. — 20-00: Klavirski koncert prof. Mihovila Logara. — 20-30: Narodne pesmi v tercetu (sestre Stritar). — 21-00: Radio orkester: Valčkova ura. — 22-00: Čas, poročila, radio jazz.

Zahvala.

Zahvaljujeva se najiskreneje vsem, ki so spremili najino blago pokojnico, gospo

Karolino Knebl roj. Pauschin

na njeni zadnji poti. Posebno zahvalo sva dolžna vsem darovalcem krasnih vencev, dalje sanatoriju Leonišče, zdravnikom g. dr. Volavšku, g. dr. Blumauerju ter ge. dr. Jenko-Groyerjevi, čč. duhovščini in pevcem Ljubljane za ganljive žalostinke. — Vsem prišrna hvala.

Ljubljana, dne 30. decembra 1933.

Adolf Knebl in hčerka Ema.